

ZDRAVNIŠKA MOLČECNOST IN OBVEZNOST JAVLJANJA PRI AIDSU

Klaus Schmidt: Ärztliche Schweigepflicht und trotzdem Meldepflicht für AIDS? Archiv für Wissenschaft und Praxis der sozialen Arbeit, 4, 1987, str. 300-302

Vplivni zdravniški krogi v ZRN zahtevajo, naj se z zveznim zakonom o nalezljivih boleznih uvede obveznost javljanja v primerih aidsa. To zahtevo utemeljujejo predvsem s tem, da ima poimensko javljanje dva smotra: varstvo medicinskega osebja pred okužbo in preganjanje kaznivega dejanja v smislu zavestnega širjenja infekcije tistih, ki so okuženi z aidsom.

Avtor se sprašuje, ali ta dva argumenta zadoščata za zakonsko uvedbo poimenske obveznosti javljanja, ko gre za aids. Takšna obveznost pomeni prelomitev osnovnega načela o zdravniški molčečnosti ter omejitve z ustavo zagotovljene pravice posameznika do informacijske samoopredelitve. Osebnostna integriteta posameznika in interesi države glede javnosti podatkov ustvarjata konfliktno situacijo. Državnih posegov ni mogoče popolnoma izključiti, kajti pred zasebnimi in osebnimi koristmi morejo imeti prednost tudi splošne koristi.

Iz posameznikove pravice do spoštovanja njegove intimne sfere sledi dolžnost vseh drugih, da le-to spoštujejo. Zlasti to velja za zdravnike, ki so k temu dvakratno zavezani: po nemških kazenskoopravnih predpisih in po Hipokratovi prisegi. Izjeme so le primeri, ko gre za prevladujoče splošne koristi. Bolezni, ki predstavljajo te izjeme pa so v zakonu posebej določene. Ker se aids še ne nahaja med temi boleznimi, velja zdravniška molčečnost z vidika pravne regulative tudi glede obolelih za to boleznijo.

Cetudi bi bila obveznost javljanja pri aidsu koristna tako za oboleli kakor za zdravi, a vendarle ogroženi del prebivalstva, pravno vendarle glede na sedanje predpise o obravnavanju nalezljivih boleznih ni možno uzakoniti obveznosti poimenskega javljanja. Pogoji za uvedbo takšnih ukrepov so učinkovita zdravila, s katerimi zdravstvo dejansko lahko pomaga prebivalstvu. In ker tega zdravila še ni, tudi ni osnove za uvedbo ustreznega pravnega predpisa.

Sprejemljiva je le kodirana, torej v bistvu anonimna obveznost javljanja. Ta kodirana podatkovna zbirka mora biti ločena od drugih zbirk in se nahajati v posebni državni instituciji. Takšna rešitev bi ustrezala tudi medicinski znanosti, ki raziskuje vzroke te bolezni ter odvisnost med obolelimi in sicer tako, da bi bili raziskovalcu dosegljivi

vsi potrebni podatki za uspešno delo, ne bi pa iz teh podatkov mogel ugotoviti identitete prizadetih.

Jože Urbanija